

Posamezna številka:

1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, vsakega ponedelja in praznikov, ob 18. uri v nakladni nakladni dvajseti letnici, celotno 184 k., polletno 90 k., letno 180 k., mesečno 15 k. Lestvica po naročilu, pri naročilu obliki pošte.

Naročniki: "TABOR", Maribor, Jeruzalevska ulica št. 4.

TABOR

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNIŠTVO: se nahaja v Mariboru, Jeruzalevska ul. št. 4, J. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jeruzalevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. 838 poštneokrajni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vnaša. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, sobota 19. februarja 1921

Številka: 40.

Medstrankarska konferenca o vladnem načrtu ustave.

Naša vojna odškodnina. — Spor med Dubrovnikom in Mostarjem. — Odlikovanje židov.

O vladnem ustavnem načrtu.

Maribor, 18. februarja.

Pred glasovanjem o prehodu v podrobno debato na podlagi vladnega načrta je na 12. redni seji ustavnega odbora govoril minister za konstituanto dr. Marko Trifkovič. Izjavil je, da se je načelna debata raztegnila v dolžini in širini, ne pa tudi v globini. Govornik pravi, da daje vladni ustavni načrt polno jamstvo za pravični in faktični sistem vladavine. Z ozirom na očitke, da niso bila priložena pojasnila k vladnemu načrtu ustave pravi, da se je v Srbiji izdelovalo precej ustav. Kolikor pa je znano, se v nobenem primeru niso priložila pojasnila ustavnim načrtom. Tudi pri francoskih ustavih se to ni dogajalo. Od nedavnega časa imamo izkušnjo tudi v poljski ustavi, kjer vlada sploh ni predložila ustavnega načrta, marveč le nekako deklaracijo. Kar se tiče Nemčije, ki jo je navajal dr. Marbovič kot primer, izjavlja minister, da se nahajamo na Balkanu in da smo uporabili boljše vzore ter da se bo v tej smeri bržkone tudi nadaljevalo. Na očitane raznih govornikov, da se v ustavnem načrtu na dveh ali treh mestih omenja izraz "v mejah zakona", ki spominja na ustavo iz leta 1896, pravi, da to nikakor ni resnično. Razlika med obema ustava je ogromna. V ustavi iz l. 1896 sploh ni govora o splošni volilni pravici, marveč obstaja cenzus. V njej ni niti proporcionalnega sistema, niti tajnega glasovanja.

S. L.

Kratek sen.

(Svoji maski v spomin.)

"Oj predpust, ti čas presneti!" Ali ni zaklical tako nekoč naš pesnik-prvak. Mislim, a si tega nisem gotov. V svojih udih čutim še neko mrzlično trepetanje. Moji živci so razdraženi in v duhu zrem še one pestre slike, vrvenje raznobojnih pisanih oblek, našminkane nenaravne obraze, karikature vsakdanjega življenja, kjer jih najdeš na stotine, naravne in pretirane, smešenje starih običajev, ki ni ničesar drugega, kakor memento minljive sedanjosti.

Pa kaj bi moraliziral. Ta naloga bi mi le malo pristojala in konečno, saj je bil to dan pustnih norcev, dasi ni ostal brez vsakih nasledkov. Bil sem slep in gluh za vse, kar nisem hotel videti in slišati. Kdo bi pač gledal one stare filistre, ki sede ves čas pred kupico alkohola, ki jim je edina rešitev iz slabe volje in ki modrujejo o grenkosti vsakdanjega življenja. Kdo bi poslušal čvčkanje starih matron, nekdanjih krasotic, ki žive še edinole njihovim spominom, ki po cele dolge ure ne vedo o drugem govoriti, kakor o narastli draginji, o križih in težavah, ki ga imajo s posli in druge podobne stvari. Brr... vesel sem, če jih ne čujem.

A glej ga bledoličnega študenta, ki se zapustil svoje knjige in se zagugal

Glede očitkov, da v ustavnem načrtu ni določb o socialnem in gospodarskem problemu pravi, da razen v Nemčiji niso v nobeni drugi ustavi uvrščena v ustavo določila o rešitvi socialnega in gospodarskega vprašanja. Razmere v Nemčiji so popolnoma drugačne kakor pri nas. Na opombo dr. Markoviča, da se ni učil v šolah in da ni čul v Srbiji o Slovencih, odgovarja, da je Avstrija poslala svojčas protestno noto Srbiji radi tega, ker je v srbskih geografičnih učnih knjigah stalo, da so Banat, Bačka, Srem, Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Istra, Bosna in Hercegovina srbske dežele in da je Avstrija zahtevala, naj se to izloči iz šolskih knjig. Ako se spominjamo, da je l. 1908 Srbija povzročila pravi vihar v vsej Evropi radi aneksije Bosne in Hercegovine, vidimo, da je kasneje bila primorana izjaviti, da Bosna in Hercegovina ne tangirata njenih interesov. In ker se je to moralo storiti, pravi, da mora očitati dr. Markoviču, da izziva.

Kar se tiče zahteve, naj bi se odprava smrtnih kazni določila v ustavi, izjavlja, da to vprašanje še ni dovolj pojasnjeno v znanosti. Edino, kar je pojasnjeno, je to, da ni potrebno, da se izvaja smrtna kazen radi političnih zločinov. To določbo vsebuje tudi vladni ustavni načrt. Kar se tiče nadaljnega očitka, da v vladnem ustavnem načrtu ni dovolj izdelan volilni sistem pravi, da se to ne more storiti, ker se ustava ne sme izdelati tako, da bi vsebovala posamezne zakone. Na očitke, da v ustavnem načrtu ni določbe o odgovornosti vladarja za kršitve ustave izjavlja,

v te pestre valove predpustnega življenja in norenja, kjer upa najti užitek, kratek sicer in dvomljiv. A kaj to njemu de. Užitek je vendarle, saj to je njegova prva maskerada. Spomin le ostane in človek se pozneje vendar tako rad spominja lepih uric, ko živi edinole spominu. Tudi on se rad ozre v vinski kozarček, pa ne morda vsled pekoče žeje. Tradicija je tu: študent, ki ne zdrži ognjenega alkoholnega krsta, po njegovem mnenju ni študent. In tradicijo je treba vendar spoštovati. In glej te maskirane in nemaskirane mestne devočice! Raz smehljajočih se ustov čitaš ono neodoljivo hrepenenje po nedolžni zabavi, v bliščečih se očeh zreš ono vročo željo po izigranju. Ples. Se danes enkrat, četudi nikoli več. Po trudapolnem dolgočasnem samevanju v zatohlih pisarnah in uradih, po monotonem prebivanju v šolskih sobanah si ubogo, življenja željno bitje, ki je že napram vsemu otopelo, privošči vsaj enkrat ta nedolžen užitek. In kdo bi tem revicam kaj zameril. Iz noretosti se mora človek enkrat, to je bilo mnenje vseh, pametnih in resnih, treznih in preudarnih.

Pa kaj bi ti pravil, draga, saj si videla sama. Mnogo si videla. Prišla si z dežele, kjer te zadržuje tvoje vzgojevalno delo, kjer si otrok med otroci. Prišla si z mirnega dolenskega trga v to pisano, rajajočo človeško družbo velikega mesta in mar se nisi začudila? Si-li mislila, da

da v normalnih razmerah nima odgovornosti vladar. Ako ustava vsebuje določilo, da so za čine, postopanje in delo vladarjevo odgovorni ministri, potem more zelo pogostokrat priti do odgovornosti ministrov in vsak minister si bo dobro premislil, ali naj dela proti ustavi, ker bo moral za svoje delo nositi tudi odgovornost.

Glede gornjega doma izjavlja minister, da je sestaven del parlamentarne vladavine in pa obstoja, odkar obstaja parlamentarizem. Gornji dom obstaja v parlamentih demokratskih monarhij kakor tudi v republikah. Obstaja v Ameriki in v Evropi, in to že stoletja.

Kar se tiče kvalificirane večine, je to drugačna večina in ne navadna. To je večina, ki ima neko kvalifikacijo, kadar je pravna in faktična večina. Kadar se reče, da je za glasovanje potrebna kvalificirana večina plus eden vsega števila poslancev, potem je ta večina zadostno kvalificirana in ima dovolj kvalitete, da je pravna in faktična večina.

Kar se tiče samouprave, je v šestih velikih in obširnih delih ustave vse povedano, kar je bilo potrebno. Vse ostalo se bo uredilo s posebnimi zakoni, ki morajo biti taki, da bodo odgovarjali razpoloženju naroda v tem pogledu. Trditve, da je potrebna avtonomija radi bojazni pred hegemonijo in nadvladjem Srbov, ni upravičena. Nasprotno. Mi razvijamo pri svojem narodu ljubezen napram Hrvatom in Slovencem, dočim tega obratno od Hrvatov in Slovencev ne izkušamo. Vladni ustavni načrt hoče močno in zdravo državo in jasno je, da na podlagi pravičnosti in prave edi-

nosti in enakopravnosti. Ta načrt hoče ustvariti močno državo za prijatelje in neprijatelje, hoče ustvariti narod, ki bo popolnoma zadovoljen v vseh krajih naš prostrane države.

Dr. Zerjav.

Za obrtni stan.

Z velikim strahom opazujemo, kako je vojna pomnožila v ljudstvu željo, da tišči v mesta in še posebno v poklic, ki dajejo takozvano "stalno službo". Vse, kar pripada uradniškemu ali temu podobnemu stanu, vse sicer toži o "neznosnem" življenju, vendar se vam stepe za vsako službico kar deset ljudi, krepkih, zdravih in povrh tega še izučeni za drugo delo.

Pred vojno čevljar, danes pisar, kmečki sin, danes orožnik, portir, konduktor. Čudovit je ta beg iz produktivnih poklicov v neproduktivne. Nerazumljiv, če se gleda na bedo vseh fiksno nameščenih. Razumljiv je le, če podtaknemo slab nagib: željo, manj delati in brezskrbno živeti.

Jaz odločno svarim pred tem begom v te razne službe in službice: res sladko je upanje na penzijo in lep je naslov nove šarže, a nikar naj se ne misli, da bo sedanjí nered dolgo trajal. Skraja, ko se naša država komaj urejuje, se marsikaj godi, kar ni pametno. A metla pride, velika in trda metla.

V Beogradu je že začela. Ponižna je sicer še in plašna, ker se boji strankarstva, a v ministrstvih so že začeli čistiti med uradničtvom. Kar je nepotrebnega, kar ni dovolj izšolanega, kar

razburjeno valovala, kretnje so bile vse izvanredno živahne. K tem maskam me je gnala ta tajna moč v meni in vroča, strastna primorska kri v meni mi ni dala miru.

Pojdi tjakaj, ne boš se kesal, mi je šepnil neki glas. Se vedno sem premišljeval: in kaj, ako me čaka bridka prevara? Ko bo padla krinka, ti bo zrl naproti oduren, antipatičen in starikav obraz in razočaran se boš stresnil in umaknil v temo, kjer te bo sram samega sebe in svoje nepremišljenosti. Proklet boš oni trenutek, ko si se ji približal.

Ah, ne bodi tepec, mi je šepnil zopet oni glas v meni, saj je danes dan vseh pustnih norcev. Kdo bi ti kaj zameril. Jutri je pepelnica in že davno vse pozabljeno. Saj je vendar vse — maska. Ne! Mojih duševnih oči tudi krinka ne more varati. Tajna sila v meni je zmaga in šel sem. Preril sem se do onih treh mask in brez vsakih besedi smo si podali roke, saj maska ne sme mnogo govoriti v strahu, da je kdo ne spozna. Spoznal sem takoj južni temperament ene in hladni, odbijajoči ostalih dveh. Velike, steklene oči so mi bulile pod mrtvo črno krinko, v drugi tople, žive in užitek željne. Imen si nisem vseh zapomnil. Mefisto, Lucifer in tretje... Ah, tretje sem pozabil. Tretja maska je bila mrzla in nezanimiva.

(Konec prih.)

Zazrl sem v pestri množici tri, navidez popolnoma si enake maske. Na črni kapici so koketno štrleli drobni rdeči rogljički. Rdeča pelerina se je dražestno oprijemala drobnih teles. Prsa so krčevito,

je leno in nezanesljivo, to mora ven. Brez usmiljenja!

O tem bo še veliko govorjenja in težave pri čiščenju bodo ogromne. A iti mora, sicer pojde država v bankrot.

Danes bi jaz rad opomnil na to, da podpiramo na vso moč vstop naših ljudi v produktivne poklice. Meščanskih šol nismo osnovali, da vežbamo bodoče pisarje, ampak osnovali smo jih, da sinovom kmetov in obrtnikov damo več splošne izobrazbe, da ostanejo v svojem poklicu in tam bolj napredno gospodarijo.

Za Slovenijo se mi zdi, da je poleg razumnega kmetovanja seveda in zasluzka v industriji glavna bodočnost v zaslužkih male (in tudi domače) obrti. Naš obrtni stan je kakor strjen v steklu. Njega razviti in mu dati možnost, da vsaj približno tekmuje z večjimi obrati, mora biti glavni cilj.

Zelimo, da se temu stanu z veseljem posveti čim več naših mladih ljudi s precejšnjo splošno izobrazbo.

V volilni borbi smo si postavili dvojne programske točke za obrtni stan: kredit in zavarovanje.

Seveda, ne eno ne drugo ni čez noč dosegljivo. To so akcije, ki jih na primer rajna Avstrija 50 let ni izpolnila in se tudi od naše države ne more zahtevati, da gre stvar v enem trenutku. Dobivam pisma od obrtnikov in obrtnih zadrug, kjer se enostavno zahteva brezobrestne ali vsaj nizkoobrestne kredite od države. Gre kar za velike zneske. Ljudje mislijo, da je poslancu treba kar seči v državni žep, pa je denar tu.

Stvar treba čisto sistematično pripraviti, sicer mora država na kant in pride do groznih pristranosti pri razdeljevanju ugodnosti, ki končno itak gredo iz žepa davkoplačevalcev.

Zato moramo osnovati z državno pomočjo osrednji obrtnokreditni zavod, ki bo imel od leta do leta več cenene denarja na razpolago, da ga posoja obrtnikom. Ali naj posoja naravnost? O tem je bil v Beogradu na razgovoru, ki ga je sklical naš minister dr. Kukovec, glavni prepir. Kar je Beograjanov, so rekli, da mora država posojila naravnost deliti potrebnim, vsi drugi so bili za to, da se denar da zadrugam in te ga po svoji odgovornosti oddajajo naprej. Osrednji kreditni zavod naj bo samostojen, t. j. ne uradniško voden, ampak upravljan od voljenih zastopnikov obrtnih zadrug.

Prvi korak, ki smo ga storili, da rešimo besedo, zadano ob volitvah, je bil srečen: obrtniki so se zedinili za osrednjo obrtno kreditno zadrugo, ki bo svojim zadrugam v vsej naši zemlji dajala za obrtnike in za skupne obrate cenen kredit. Ustanova pride že v proračun za 1921/1922.

Ne tako gladko je šla stvar z zavarovanjem mojstrov. Bilo je obilo nasprotnikov, češ, da je krivično, siliti vsakega, da se zavaruje. Mnogi ne rabijo zavarovanja, ker imajo posestva ali druge vire. Ti so seveda proti. Oni so za slobodno zavarovanje mojstrov. V tem smislu so ponudili bogato zavarovalnico srbskih obrtnikov, da se razširi na vse obrtnike Jugoslavije. Hvalježno moramo sprejeti ta lep čin srbskih „zanatlejev“ in delati bomo na to, da bo čimprej dana možnost, da se vsak obrtnik zavaruje vsaj po svojem preudarku (fakultativno). Vendar ne moremo odstopiti od svojega programa in pritiskamo, da se izvede prisilno za-

varovanje vseh mojstrov za starost in bolezen.

Kar se tiče obrtnega šolstva, bomo letos spet izdatno napredovali. Upamo doseči novo kovinskotehnično šolo za Maribor in žensko obrtno šolo zlasti za domačo obrt v Ljubljani, potem lesno-obrtno šolo za Logatec in podzavljeno obrtnonadaljevalnih šol.

O osemurnem delavniku, o nadzor-nikih, o carinskih tarifih in še vsemogočem, kar smo po našem obrtniškem programu potiskali naprej, bom pisal, kadar stvar dozori.

V celoti velja načelo: ne zanašajte se, prosti poklici, v vsem na državo, ki so ji moči zelo omejene. Pritožite pa se odločno, če Vas državni aparat kje ovira v pogumnem poletu in delu.

Notranja in zunanja politika.

* **Posvetovanja v Porto Rose** se otvorijo 15. marca t. l. Predmet posvetovanj bo tvorila vzpostavitev gospodarskih odnosov na podonavskem ozemlju, katere so pretrgali politični dogodki. Predvsem bodo razpravljali o železnicah, da uredijo razdelitev železniskega parka 300.000 vagonov, s katerimi je razpolagala bivša monarhija. Na drugem mestu bo stalo vprašanje pošte in brzovanja, na tretjem premoga, zlasti premoga za nasledstvene države, na četrtem zboljšanje valut. Konferenca ne bo le strmila po tem, da pomaga Avstriji v njeni sedanjosti, marveč tudi za to, da reši srednjeevropski problem v celokupnosti in da postavi namesto dosedanje razcepljenosti držav čut za medsebojno podpiranje.

* **Olajšave za Avstrijo.** Kakor doznava „Politische Korrespondenz“, je poslaniška konferenca odredila, da dne 20. februarja t. l. ukinejo vojaške in zrakoplovne komisije svoje poslovanje, da se na ta način odzamejo Avstriji težka finančna bremena. Ta sklep pa ne sme nikakor ovirati popolne izvedbe zrakoplovnih določb senžermenske mirovne pogodbe. Ako ti pogoji do 20. februarja ne bodo izpolnjeni, se ustanove do izvedbe likvidacije organi s kar najmanjšim številom osebja, ki bo nadzorovalo izvajanje mirovne pogodbe.

* **Kronstadski uporniki.** Konflikt med upornimi mornarji in Mosko se vedno bolj poostruje. Preti opasnost, da bodo mornarji, ako se ne izpuste aretiranci, bombardirali Petrograd. Luka je popolnoma v rokah upornikov.

* **Komunisti pripravljali preobrat v Franciji.** Preiskava proti komunistom je dognala, da so pripravljali za prvi maj veliko boljševiško revolucijo, ki naj bi obsegala tudi Italijo in Spanijo.

* **Briand zapusti po „Havasu“** v nedeljo Pariz ter odpotuje v London, da se udeleži londonske konference.

* **Boljševiška propaganda v inozemstvu.** Bruseljski listi poročajo, da se doznava iz listin, ki so bile zaplenjene pri hišnih preiskavah, da bi se imelo na moskovsko povelje razširiti v nekaj tednih gibanje na Pariz, Amsterdam in Nemčijo. Odredile so se nadaljne preiskave pri ekstremistih.

* **Ruski dementi.** Iz Moskve poroča „Vestnik“, da so francoske vesti o uporih mornarjev v Kronstadtu neresnične.

* **Zasedanje o madžarski narodni skupščini.** Madžarski dopisni urad javlja, da je bila otvorjena sežija v madžarski narodni skupščini s lastnoročnim pismom državnega opravnika.

Zanimivosti.

Kultura pred 80.000 leti.

V Predmostu pri Pterovu v južni Moravski so med izkopinami našli okostje predhistoričnega človeka. V okolici Predmosta so odkrili tudi razne predmete, ki pričajo o kulturi teh predhistoričnih prebivalcev. Okostje nam kaže tip soroden s predhistoričnim človekom, katerega okostje so našli v južni Franciji. Skelet, najden v južni Moravski, je najpopolnejši in najbolj ohranjen kostje iz predhistorične dobe. Karakteristično je visoko čelo. A najvažnejše pri tem odkritju je veliko polje mamutovih skeletov, na katerem se je našlo nad 1000 ostankov teh živalij. Našlo se je nad 2000 dobro ohranjenih mamutovih zob, a bili so skrbno razvrščeni, iz česar se da sklepati, da je človek sortiral te kosti. Zdi se, da mamutovo meso pračloveku ni služilo za hrano, a kosti in zobe je porabil za svoje orodje. Takega orodja in posode se je našlo nad 4000 komadov, mnogo kuhinjske posode, zlic itd. Kultura pračloveka iz Predmosta datira 80.000 let pred Kristusovim rojstvom. Ta človek je bil izrazit umetnik. Kost so okrašene s kombiniranimi risarijami. Na nekem zobu je narisana žena. Žena je naga in tetovirana. Našlo se je več takih statuet. Najlepsi komad je statueta mamuta, izrezana iz mamutovega zoba, ki se nahaja sedaj v deželni muzeju v Brnu. Doslej je to edini predmet ki plastično prikazuje to ogromno žila in je izdelan od sodobnikov. Po vsem je soditi, da pračlovek iz Predmosta ni bil divji troglodit, marveč je s svojim umetniškim darom razodeval napredek človeškega rodu.

Dnevna kronika.

Če bi „Tabora“ ne bilo. Marsikomu se bo zdela čudna trditev, da bi „Volksstimme“ prav trda predla, če bi ne bilo „Tabora“ in vendar je res. Le pogledajte v „Volksstimme“ v katerokoli številko, pa boste videli, da ji napolni „Tabor“ vsakokrat najmanj pol strani. Včasih pa celo še več. Kadar ne najde slučajno drugega, pa si privoščijo celo naše zanimivosti. Zadnjič si je privoščila „Vojno med zemljo in mescem“ ter misli, da je povedala bogve kakšno modrost, ko nas smeši radi tega kar so prinesle tudi „Times“, „Matin“, „Neue Freie Presse“ itd. Da, da, če bi „Tabora“ ne bilo...

— **Reorganizacija tržnega nadzorstva.** V listu in osebno smo že opetovano zahtevali, da se naše tržno nadzorstvo tržnim razmeram primerno reorganizuje. Dosedanji vspeh te opravičene zahteve je bil ta, da bo še ta žalostna karikatura, ki predstavlja tržno nadzorstvo, kmalu izginila. Se teh par oseb, ki predstavljajo ta urad, se od strani magistrata zaposluje za vse druge posle, samo ne za tržno nadzorstvo. Dosedanji vladni komisar dr. Leskovar je imel iz političnih strankarskih razlogov povoda dovolj, da tržno nadzorstvo ni funkcioniralo in da je osebe tega urada izbral za vse druge posle. Dr. Leskovarjev naslednik takih razlogov nima. Zadnji dogodki na našem trgu. skandalozni zaostanki velikih sleparij z živili (n. pr. Franzova že v avgustu prejšnjega leta zaplenjena moka, julija lani pri železniškem skladišču zaplenjena mast itd.) nas silijo, da z vso odločnostjo zahtevamo od novega vladnega komisarja, da pred vsemi drugimi nujnostmi posveti vso svojo pozornost temu uradu in da takoj preuredi vsaj provizorično, kar se le da za prvi trenetek storiti.

— **Proč ž njimi!** Iz Jarenine smo sprejeli: V Polički vasi se je pri ljudskem štetju prigodil jako zanimiv slučaj. Ko je prišel občinski predstojnik k tamošnjemu kmetu E. v svrhu ljudskega štetja, je naletel na strašno nevihto. Cela ploha psokv se je vsula na njega. E. je zabaljal čez občino in vse, kar pač diši po slovanstvu. Imamo sicer v Jareninski fari še nekaj takih tičkov, ki ki najraje dvignili nase Slov. gorice, ter jih zanesli „lačenbergerjem“ v grlo, toda tako predrzno in javno še nobeden ni nastopil. Če bi se naše oblasti nekoliko pobrigale za take ne-

zadovoljneže ter jim konfiscirale v Jugoslaviji napolnjene mošnje, s katerimi se kaj radi bahajo v prid Jug. Matici in jih še mogoče malo shladile v ledenici, bi jim gotovo kri ne vrela več tako.

— **Važno za potnike v Ameriko.** Italijanski transatlantik „San Giusto“ je dospel iz Trsta v New-York z 20 potniki, ki so oboletni na tifusu. Zdravstveni referat je takoj brzojavil v Washington in naprosil, da se zabrani naseljevanje iz vzhodne in jugovzhodne Evrope. Naseljenjska komisija je takoj dala nalog, da se naseljevanje v Ameriko reducira na 5 odstotkov sedanjega stanja. Brezvestni elementi nadlegujejo zagrebški ameriški konzulat ter se ponuja potnikom, ki bi radi ameriški vizum, da jim to oni pre-skrbe. Seveda izginejo potem brez sledu in potnik je brez potovalnih listin in denarja, ki ga je dal sleparju v svrhu vizuma. Kljub opozorilom po časnikih jih pa še mnogo naseda na ta lim. Vsak izseljenik naj poda imenovanemu konzulatu osebno potne listine in znesek oziroma pristojbine (10 dolarjev) v odgovarjajoči vrednosti v dinarjih po dnevnem kurzu.

— **Prispevke za Ljudske knjižnice.** bodisi denar ali knjige, sprejema knjižničar med uradnimi urami po nedeljah od 10.30. do 11.30. ure dopoldne v Narodnem domu 1. nadstropje ali pa hišnica. Darovi se bodo objavili.

— **Ljudska knjižnica v mariborskem Narodnem domu** je dobila končno prave omare se je vsled tega preselila v Citalnične prostore v 1. nadstropju, kjer posluje Zveza jugoslov. železničarjev. Knjižnica je preurejena in se izposoja-jejo knjige začasno ob nedeljah od 10.30. do 11.30. ure dopoldne, v kratkem pa se bodo izposojevale tudi med tednem enkrat zvečer, tako, da bo obisk vsakomur omogočen.

— **Klub rezervnih častnikov v Mariboru.** V sredo 23. t. m. ob 18. uri se vrši v Narodnem domu odborova-seja. Prosi se, za polno in točno udeležbo.

— **Porotne razprave.** Dosedaj so razpisane sledeče porotne razprave: Dne 7. marca: Alojzija Rojs, umor otroka; 8. marca: Viljem Dengg, goljufija (bil pri predzadnji poroti že obsojen na 5 let); 9. marca: Matija Stimac-Vukmanič, rop; 10. marca: Jakob Lepej, uboj. Sledi pa še mnogo zanimivih razprav najbrže za celi mesec marc.

— **Za obrtni stan.** Da bodo videli čitatelji iz kakšnih resnih člankov si delajo klerikalci pri „Straži“ norca, objavljamo danes po „Domovini“ dr. Zerjavov članek: „Za obrtni stan“.

— **Spominski večer.** Dne 12. marca t. l. se priredi v prostorih kazine spominski večer, katerega dobiček bode služil kot pomoč vdovi in petim nepreskrbljenim sirotam narednika Čusa, ki je prošlega leta padel kot žrtev nemške podivjanosti.

— **Skrivnostna moška — ženska.** Z nem. avstrijskim nočnim vlakom v sredo večer se je med drugimi potniki pripeljala tudi elegantno oblečena dama, ki je po svoji vnajnosti vzbujala zanimanje obmejnih kontrolnih organov. Kakor vsi drugi, oziroma vse druge ženske, je morala tudi ta dama k predpisani telesni preiskavi. Toda že prvi pogled na prsa je ugotovil sumljive znake na — moški spol in sicer tako sumljive, da menda ni bilo treba še diskretnostnih razkritij. Kratkotomale, pred ženskim obmejnim kontrolnim organom je v elegantni dami stala ženska moškega spola. Kolikor nam doslej znano, je ta moška — ženska dama iz Divače, vporabil je vožnjo preko Koroške v Nem. Avstrijo in ob povratku se je poslužil naše proge. Pri njemu so našli nabit samokres. S kakšnimi nameni je vporabil to masko, o tem morda izvemo še kaj natančnejšega.

— **Prebrisani tički.** Obmejna carinska kontrola je poleg tiča v ženski obleki v sredo vlovila še več zanimivih tičev. Neki žid je prišel s pletenico (košaro) opremljeno z lesenimi cevmi, notri pa je imel stlačene jugoslovenske bankovce. Ker mi ne branimo iz Nem. Avstrije uvoza naših bankovcev če so namreč pravi — se je modri sin Abrahamov na ta način najbrže hotel le zavarovati pred kontrolo z dvojnim

adresom in dvojnimi stenami — pa vse polno nezgospodarskih bankovcev. Ker kontrolni organi trenutno niso imeli časa pobližje se seznaniti s poljskim krivom, so mu za prvo silo vzeli suknjo in trdno prepričani, da jim mož itak ne mudi. Toda med vožnjo ekspresa skozi meko medpostajo, kjer je vlak počasneje vozil, je modri možakar sklenil, da rajše riskira suknjo, kovček in bankovce, kakor pa da bi v vlaku čakal pobližje seznanje z nadležno mu kontrolo. Skočil je iz vozečega vlaka. Ali je bil ta skok srečen, ali je radi strahu pred kaznijo riskiral življenje, nam v tem trenutku še ni znano.

— **Odbor tukajšnje podružnice društva „Pravnik“** naznanja, da se društveni sestanek, ki je bil določen na 19. t. m. ob 20. uri sodna dvorana šte. 84 zaradi koncerta vojaške godbe, ki se vrši tega dne, preloži na 26. t. m. Kraj in čas sestanka kakor poprej.

— **Danes v petek** ribja pojedina v restavraciji „Maribor“ na Grajskem trgu. Prijatelji rib, ne zamudite ugodne prilike!

— **Nova trgovina v Mariboru.** Gd. Jaš in Lesjak otvorita v Solski ulici št. 2 popolnoma novo urejeno, s zvečim blagom in po znižanih cenah založeno špecerijsko in kolonialno trgovino. Več v današnjem inseratu.

— **Pobrežje.** (Dopis). V naši občini se je naštel 2412 oseb in sicer 1186 moških in 1226 ženskih. Od teh je ena pravoslavna, 2387 katolikov in 24 evangelistov. Za nemško narodnost se je prijavilo 158 oseb. To pa so večinoma le tisti, ki le žele biti Nemci, kajti pristnih Nemcev je prav malo.

— **„Reigen“ na Dunaju prepovedan.** Pri predstavi Schnitzlerjevega „Reigena“, ki se je vršil v sredo, se je posrečilo več osebam, da so udrle v gledališče. Demonstranti so pričeli razgrajati ter metati v dvorano smrdljive bombe. Del publike se je z njimi spopadel, medtem ko so hoteli ostali pobegniti. V tem času je prišla iz Rotenturmova ulice velika masa demonstrantov pred gledališče. Nekaj časa jih je zadrževala policija. Toda po kratkem boju so udri demonstranti v gledališče, premetali lože in ostale prostore ter metali listke v dvorano in na oder, tako, da se je moral spustiti siparij. Požarna bramba je hotela odpreti hidrante, da jih vporabi proti demonstrantom ali ti so prerezali cevi, tako, da je drla voda v parter. Končno je policija izpraznila gledališče ter aretirala več oseb. Druga večerna predstava je bila iz varnostnih ozirav prepovedana.

Kultura in umetnost.

— **Za VIII. simfonični koncert „Mariborske vojne muzike“**, ki se vrši v soboto, dne 19. t. m. ob 20. uri v Götzovi slavnostni dvorani, vlada med mariborskim občinstvom izvanredno zanimanje. To prica, da je znala naša vojaška godba v njem vzbuditi razumevanje in ljubezen za lepo glasbo. Zvesta svojim tradicijam, bo tudi letos podala le prvovrstne glasbene umotvore domačih in tujih umetnikov. Za sobotni koncert so vse glasbene predpriprave že končane. Preskrbljeno pa bo tudi za udobnost poslušalcev: dvorana bo prijetno topla, na razpolago bodo tri garderobe: dve spodaj in ena zgoraj. Ker se lahko zgodi, da bo pri večerni blagajni velik naval, priporočamo vsakomur, da si po možnosti preskrbi vstopnice že v predprodaji v trgovinah Zlata Brišnik, Slovenska ulica in Josef Höfer, Solska ulica. Da se omogoči glasbeni užitek tudi revnejšim dijakom, namerava vojaška godba dati na razpolago 200 dijaških vstopnic mariborskim srednjim šolam.

— **Glasbena matica v Mariboru** Ravnateljstvo glasbene šole javlja, da se bodo odslej vsako nedeljo — pričeni v nedeljo dne 20. februarja — ob 10.30. uri dopoldne vršila redna predavanja o teoriji, harmoniji, glasbeni zgodovini in godbeno-pevski umetnosti. Razen tega se bodo priredili za obiskovalce tega tečaja vsako prvo nedeljo v mesecu godbeno-pevski in komorni marine pod vodstvom ravnatelja Topiča, kateri bo vsako posamezno točko na-

študiral. Pri teh matinejih bodo razum članov učiteljskega zbora Glasbene Matice nastopali tudi pridnejši učenci glasbe, ne samo da se na ta način da javnosti prilika prepričati se o resnem in umetniškem stremljenju in delovanju Glasbene matice ampak tudi zato, da se stem gojence navaja za javni nastop. Pri izvajanju vsake točke bo ravnatelj Topič podal kratko biografijo in karakteristiko skladatelja kakor tudi razlago skladbe same.

— **Slovenska Matica** vabi vse svoje člane, naj pošljejo članarino za tekoče leto v znesku 40 kron. Ljubljanski člani naj plačajo po možnosti sami ali po kom drugem v matični pisarni na Kongresnem trgu št. 7. Pisarna je odprta vsak delavnik od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Vse poverjenike prosimo naj pridno pobirajo članarino in skušajo pridobiti čim več novih članov. Kjer matičnega poverjenika ni, pa bi ga kazalo ustanoviti, naj se oglasi kak rodoljub in koga preskrbi ali pa prevzame poverjenišvo sam. Iščemo poverjenike za Prekmurje, kjer do zdaj ni bilo matičnih poverjenikov. Ker je odpadlo v zasedenem ozemlju mnogo poverjenikov, od katerih ne bo mogoče vseh obnoviti, naj se razširi krog članov Slovenske Matice na vzhod in na jug. Slovenska knjiga bodi enakopravna s srbsko in hrvatsko. Naj pride njihova k nam in naše k njim. Opozorjamo nu zemljevid slovenskega ozemlja, ki kmalu izide. Ker bo število naklade le omejeno in je priglasi jih že mnogo naročnikov, prosimo vse, ki se za zemljevid zanimajo, naj pošljejo čim prej naročnino. Na račun enega izvoda sprejemamo 80 kron. Knjižnice, društva in posameznike opozorjamo na matično knjižno zalogo. Po zelo zmernih cenah je na razpolago mnogo znanstvenih in pripovednih knjig, med temi Peterlina-Petruške zbirka pesmi „Po cesti in stepi“. Dostojevskoga „Zapiski in mrtvega doma“ v prevodu VI. Levstika, Zofke Kvedrove „Njeno življenje“, E. Kristana „Prinčarjevo pomlajenje“, Milčinskega „Zločinci“, Ks. Meška „Slike“ itd. Na zahtevo pošljemo cenik.

— **Casopisje iz zasedenih krajev.** Našim somišljenikom priporočamo, da se naročijo in širijo časopisje iz zasedenih krajev, ki se jako lepo razvija in nudi mnogo zanimivega in podučnega. Na mariborsko pisarno Podružnice Jugoslovanske Matice prihaja mnogo časopisja, ki se je odstopilo v prodajo časopisni agenturi v Slovenski ulici 15. „Edinost“ je sedaj zelo dobro urejevana in podaja celotni pregled o gibanju Slovencev na Primorskem, a ima tudi zelo zanimive članke. Goričanom priporočamo zlasti tednik „Goriška Straža“, ki je jako lepa po obliki in vsebini. V Gorici izhaja leposlovni list „Mladika“, kjer sodelujejo naši najboljši pisatelji in ga priporočamo odraslim mladini, dijaštvu in rodbinam. Tržačanke izdajajo krasno revijo „Jadranka“, katero zlasti priporočamo našemu zavednemu žensstvu. Vsi ti listi se dobe v Slovenski ulici 15.

— **Caruso v agoniji.** „Reuter“ javlja iz New Yorka, da se bori svetovnoznani pevec Caruso s smrtjo in da so mu bili podeljeni poslednji zakramenti.

Sokolstvo.

o **Sokol v Mariboru** namerava uvesti telovadno uro za starejše članice v slučaju, da se jih prijavi zadostno število. Članice mariborskega Sokola, ki jim iz kateregakoli vzroka ni mogoče obiskovati redne telovadbe članic ob pondeljkih, sredah in petkih v gimnazijski telovadnici, se vabijo, da se radi vpisa zglaš v soboto 19. februarja ob 19. (7.) uri zvečer v realnični telovadnici. Tem potom se vabijo tudi vse Slovanke v Mariboru za pristop k mariborskemu Sokolu. Članarina znaša mesečno 2 K, vpisnina 2 K in organizacijski prispevek letno 5 K. Prispevki so tako nizki, da je omogočeno vsaki Jugoslovenki pristopiti k mariborskemu Sokolu in tako postati članica mogočne vseslovenske sokolske organizacije. Zdravo! Za ženski vadiateljski zbor: Franja Holčeva, t. č. načelnica.

o **Za zletni sklad obrtnega narščaja mariborskega Sokola** je poslal br. dr. Avg. Resmann 200 kron iz neke kazenske obravnave v pisarni gospoda dr. Osenjaka. Darovalcu kakor naklonitelju se odbor Sokola najiskrenejše zahvaluje.

Vreme.

○ **Meteorološko poročilo, 17. februarja.** 14., 15., 16. in 17. februar so bili meteorološko najbolj zanimivi dnevi tega leta. Izmenjaval se je živahen boj med južnimi in severnimi zračnimi toki, pri katerem je obdržal nadvlado severnik, ki je 14. februarja na večer nepričakovano prekinil pomaloma že pričeto padavino in razjasnil skozi celi dan oblačno nebo; ki je na 15. februarja naslikal večerno nebo, kakor bi gorelo nebo in ki je zopet na večer 16. februarja privlekel temne oblake takozvanega „Föhn“, to je vetra, ki izdatnejše kot najhujši jug raztaplja sneg, torej pri severnih vetrovih nekaj nenavadnega. Te velike borbe nasprotnih vetrov smo pri nas malo občutili. Tembolj pa se je poznala na barometru. 14. februarja je padel od 741 prejšnjega dne na 731,5, a se je 14. februarja dvignil na 736, že v noči na 16. februarja je zopet padel do 730 zvečer in se je zopet dvignil. Temperatura: 14. februarja zi. — 1 C, op. + 5 C, zv. + 1 C; 15. februarja zi. + 2 C, op. + 7 C, zv. + 2 C; 16. februarja zi. + 4 C, op. + 8 C, zv. + 4 C. 14. februarja večinoma oblačno, 15. februarja večinoma jasno, solnčno, 16. februarja deloma oblačno, 17. februarja ves dan jasno, solnčno, jutraj pomrzno, čez dan toplo + 8 C, barometer se je že od 16. zv. dvigal in dosegel danes normalo 735. Ti nenavadni pojavi, ki so preobrnili tudi vremenske napovedi meteoroloških postaj, so v vzročni zvezi z izrednimi prirodnimi dogodki najbrže v Meksiki, sploh južni Ameriki, od koder prihajajo poročila o vulkanskih izbruhih ter o izvanrednih potresih, ki jih občutljivi seismografi niso registrirali. kar pripisujejo padcu velikega meteora. To izredno stanje bo trajalo do velikega kritičnega dne 24. februarja. Pričakovati pa imamo občutno, nenadno reakcijo, čim zopet nadvladajo južni vetrovi.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V petek 18.: Zaprto.
V soboto 19.: „Otroška tragedija“ in „Vsi-
ljenka“ ab. B-22.
V nedeljo 20.: pop. ob 15. uri „Pri belem
konjčku“. Zvečer „Amaconke“, izven ab.
V ponedeljek 21.: „Otroška tragedija“ in „Vsi-
ljenka“, gostovanje v Ptuj.
V torek 22.: „Otroška tragedija“ in „Vsi-
ljenka“, ab. A-23.

Najnovejša poročila.

Medstrankarska konferenca.

LDU Beograd, 17. februarja. Za ob 11. uri dop. je napovedana medstrankarska konferenca, na kateri bodo zastopani vsi klubi. Konferenca ima nalogo, da razpravlja o nekaterih členih vladnega načrta ustave, ki se nanašajo na nekatera sporna vprašanja. Na ta način mislijo olajšati razpravo, ki se bo sprožila v ustavnem odseku pri podrobni debati. Radikalci in demokratje odpošljejo po tri delegate, in sicer radikalci poslance prof. Radoniča, dr. Lazo Markoviča in Ljubo Jovanoviča, demokratje pa dr. Vojo Marinkoviča, dr. Gregorja Zerjava in Jurija Demetroviča. Zemljoradnički, muslimanski in jugoslovenski in komunistični klub odpošljejo po 2 zastopnika, socijalni demokratje, republikanci in Narodni klub pa po enega. Delegata muslimanov sta dr. Hrasnica in Vilović, socijalne demokrate po zastopal Nedeljko Divac. Ostali klubi bodo jutri določili svoje delegate.

Za našo vojno odškodnino.

LDU Beograd, 17. febr. „Politika“ javlja iz Pariza: Jugoslovanska reparacijska delegacija je predložila osrednji medzavezniški reparacijski komisiji seznam celokupne vojne odškodnine, ki jo zahteva Srbija. Materijalna odškodnina 9.400 milijonov dinarjev, posebna pa 17.700 milijonov. Razen tega zahteva naša delegacija še eno milijardo dinarjev kot vojno odškodnino za Crno goro in za dobrovoljce v Dobruži.

Vprašanje glavnega mesta Boke Kotorske.

LDU Beograd, 17. februarja. Z ozirom na vprašanje, ali bo glavno mesto nove pokrajine Boke Kotorske z okolico Dubrovnik ali Mostar, bo posebno odposlanstvo Dubrovčanov izrazilo vladi željo, da bodi Dubrovnik središče južnega Primorja. V tem odposlanstvu bodo zastopani dr. Meljko Cingrija, Marko Murat in dr. Puljavi.

Odlikovanje židov.

LDU Beograd, 17. feb. Dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldan je minister za poljedelstvo dr. Velizar Janković kot minister za vere odlikoval v tukajšnji sinagogi Bet Israel glavnega rabinca dr. Alkaja z redom sv. Save III. raz. Slavnosti je prisostvovalo mnogo občinstva. Minister dr. Janković je imel govor, v katerem je naglašal zasluge, ki si jih je stekel odlikovani za narodno stvar. Povdarjal je, da so srbski židje vedno vršili svojo dolžnost ter da je srbska židovska cerkev popolnoma ravnopravna.

Dr. Alkaja se je ginjen zahvalil za laskave besede ministra in je poudarjal, da bodo srbski židje tudi v bodoče ostali zvesti državljanom in vršili svoje državljanske dolžnosti. Pri tej priliki je minister naznanil, da je srbsko židovsko pevsko društvo bilo odlikovano z redom Belega orla V. raz., kar je pri članih židovske občine vzbudilo veliko zadovoljstvo in radost.

Nadškof Bauer postane kardinal.

LDU Beograd, 17. februarja. Po vesteh iz Rima je skoro gotovo, da bo zagrebški nadškof dr. Ante Bauer v kratkem imenovan za kardinala.

Rodziljanko pri Pašiću.

LDU Beograd, 17. februarja. Ministrski predsednik Pašić je sprejel bivšega predsednika ruske dume, Rodziljanka.

Prepovedana lista.

LDU Beograd, 17. febr. (Uradno.) Minister za notranje stvari je na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev prepovedal razširjanje listov „Naša sloga“, ki izhaja na Dunaju in „Prosvete“, ki se tiska v Cikagu. To se je zgodilo radi tega, ker ta dva lista pišeta o naših razmerah s tendenco, da bi vzbudila nezadovoljstvo naših državljanov in znižala ugled naše kraljevine.

Prebivalstvo Beograda.

LDU Beograd, 17. februarja. Po uradnem štetju znaša prebivalstvo Beograda brez predmestij 110.319 duš, in sicer 60.558 moških in 49.601 ženskih. Naših državljanov je 105.351, inozemcev je 4660. Po veri je 93.803 pravoslavni, 9179 kat., 1353 musul., 4734 judov in 50 brez konfesije. Kot materni jezik je navedlo 96.673 oseb srbohrvaščino, 1230 slovensčino, 3047 druge slovanske jezike, 3648 nemščino, 1334 madžarščino, 530 arnavščino, 315 romunščino, 182 italijanščino, 3385 pa druge jezike. (Op. LDU. To so številke, ki jih je doslej ugotovilo ljudsko štetje. Ker se vsote v posameznih razpredelih pri štetju ne vjemajo popolnoma s skupno vsoto vsega prebivalstva, je jasno, da je pričakovati še izpremembe, ki se v bistvu ne bodo mnogo razlikovale od doslej ugotovljenega števila prebivalstva.)

Schicht

Pozdrav iz starih časov

je, že od nekdaj kot najboljši priznani in preizkušeni, pravo

„Schichtovo milo“

z znamko „Jelen“.

katero nam prihrani ves trud in vso skrb pri pranju danes tako dragga perila. Milo z „JELENOM“ dobiva se v poznani, izvrstni kakovosti v naslednjih velikostih:

1/4 kg komadi, 2-delni.

1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastopstvo za Slovenijo ima trgovka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

Gospodarstvo, trgovina.

● Borza 17. februarja.

Zagreb: Berlin 250—253, Italija 539—540, London 565—575, New-York 144—145, Pariz 1070—1085, Praga 192'50—194'00, Švica 2400—2425, Dunaj 21'00—21'90. — Valute. Dolarji 140—142, avs. krone 23—24'00, carski rublji 65—70, francoski franki 1030—1050, napol. nd. 474—477, nemške marke 230—242, romunski lej 190—195, italijanske lire 522—0, čehoslovaške krone 180—0.

Dunaj: dinarji 1837—1857, dolarji 675—679, franc. franki 5090—5130, švic. franki 11.300.00—11.350.00, lire 2530—2550, češke krone 878'00—884'00, madž. krone 129'00—131, nemške marke 1170.50—1176, poljske marke 83.10—85.10, funti 2665—2685.

Curih: Berlin 10.37%, New-York 600, London 23'55, Pariz 44.75, Milan 22.25, Praga 7.90, Budimpešta 1.17%, Zagreb 4.35, Varšava 0.80, Dunaj 1.40, avstrijske krone 1.00.

Industrijska in gospodarska d. d. „Ukrina“ se ustanovi v Derwentu, Bosniji, s delniško glavnico 4.000.000. Delnice bodo nominirane à 400 kron po komadu. Podjetje se bode bavilo s prevzemo in razpečevanjem industrijskih predmetov, s nakupom prodajo in komisijskimi deli.

Nová industrijska podjetja v Karlovcu. V Karlovcu se namerava ustanoviti nova tvornica strojev. V ta namen odda mestni magistrat tvrdki »Miroslav Herman & Comp« potrebno zemljišče.

Ustanovitev d. d. za železniške prage in promet. »Trawes« se imenuje nova delniška družba za železniške prage in promet ter se je tudi vpisala v obrtni imenik. Bavila se bode z vsemi deli, ki spadajo v stroko lesne industrije in trgovine. Glavnica znaša 1 milijon kron.

Železniški promet v Sremu. Beograjska direkcija državnih železnic poroča, da oddide mešani vlak št. 5535 iz Vrdnika v Rumo ob 9.55 uri predpoldne in mešani vlak št. 5536 iz Rume v Vrdnik ob 7. uri zjutraj. — Obustava prometa na prekosavskih progah za blago se je že ukinila 17. tm.

Casopisni papir. Kakor izvemo, so avstrijske tovarne papirja zvišale dosedanje cene časopisnemu papirju za 60 odstotkov, tako da bo stal kg papirja namesto 55 n. a. kron 88 kron. V zvezi s tem je papirnica v Vevčah pri Ljubljani takoj zvišala cene od 17 na 21.25 kron. Ker je papirnica v Vevčah zvišala cene za 25%, je papir v Avstriji cenejši, namreč v naši valuti 18.48 kron.

Novčanstvo na Madžarskem. »Magyar Ujsag« javlja, da madžarske banke niso nikoli delale s takim

dobitkom kakor sedaj, ko je madžarski denarni kurz tako nizek. Tudi tuji denarni zavodi stljijo tjakaj, kakor n. pr. S. Bleichröder & Mendelssohn in neka danska banka.

Rusija in Italija. Na sestanku parlamentarne socijalistične stranke je govoril zastopnik Dino Rondani o sporazumu med Italijo in Rusijo z ozirom na upostavo trgovskih odnosov. Imenovani zastopnik je bil krog 6 mesecev v Rusiji kot moskovski zastopnik italijanskih kooperativcev za izmenjavo blaga. Reden promet bi se otvoril koncem tm. in vršil bi se potom parobrodne plovbe med Jadranskim in Črnim morjem. Izmena blaga s severno Rusijo bi se vršila preko agenture v Revalu. Prvi italijanski transport odide v Rusijo zadnjega februarja iz Mletaka in bi vseboval avtomobile, poljedelske stroje, sukno in čevlje.

Trgovina med Rusijo in Ameriko. Po zadnjih vestih iz Rusije je sklenila sovjetska vlada, da takoj predloži Ameriki načrt gospodarske pogodbe med obema državama, kakor hitro bo Harding prevzel mesto predsednika. Govori se, da se pogaja več angleških veleindustrijev s sovjetsko Rusijo o dobavi premoga Rusiji in sicer za količino 50.000 ton.

Angleška moka zopet cenejša. Ta mesec se je moka na Angleškem zopet pocenila za 1 shiling po vreči, toraj se je moka pocenila v teku 3 mes. za celih 12 shillingov. (Po kurzu vrednosti naše krone bi to znašalo 350 K po vreči.) Medtem ko se je naša moka od novembra pa do danes tako podražila, jo še izvažamo. Zakaj?

Železniška konferenca v Barceloni. V našem prometnem ministstvu se vrše seje strokovnjakov, ki zbirajo potreben material za naše delegacijo na mednarodni konferenci o železniškem prometu v Barceloni. Ta konferenca se vrši prihodnji mesec.

Angleška trgovina in centralna Evropa. V Londonu se je osnovalo društvo po imenu »British Danubian Trading Corporation L. T. D.« s kapitalom 1 milijona šterlingov. To angleško madžarsko društvo ima namero, dolgniti uvoz in izvoz s Madžarsko in nasledstvenim državam bivše avstro-ogrske monarhije ter orijentom.

Razno in humor.

Strah v Vatikanu. Za časa vojne je bil v Vatikanu kot poslanik bavarške kraljevine škof monsignor Gerlach. Ta bavarški poslanik pa ni bil samo diplomat, ampak se je na debelo bavil s spionažo in podpiral moralno in materialno defetistično propagando v Italiji. Rimska policija je prišla delovanju monsignore Gerlacha na sled ali ni mu mogla do živega, ker se je

skrival v Vatikanu, ki mu je dal varno zavetišče. Ko je Italija leta 1916. napovedala tudi Nemčiji vojno, se je škofu Gerlachu posrečilo, da je pobegnul v Svico. V tem času je rimsko vojaško sodišče vodilo preiskavo o atentatu na italijanski dreadnought »Leonardo Vinci«, ki se je vsled eksplozije potopil v Speziji. Tekom preiskave je sodišče dognalo, da je atentat, kjer je izgubilo svoje življenje okoli 3000 ljudi, aranžiral škof Gerlach, njegovi sokrivci so bili prijeti in obsojeni na smrt: tudi škof Gerlach, je bil in contumaciam obsojen na smrt. Škofu Gerlachu pa se ni ljubilo več na Nemško, ampak je odločil v Svici svojo škofovsko mitro in nadalje špijoniiral na račun centralnih držav. V Svici se je seznanil s soprogo nekoga nizozemskega trgovca in začel ž njo razmerje. Vsled tega se je trgovec ločil od svoje žene, a škof Gerlach je odložil svojo dostojanstvo in se poročil z ločeno ženo nizozemskega trgovca. Dokler je dobival Gerlach bogate nagrade za svojo špijonažo, je novoporočeni par živel jako razkošno, po prevratu pa je usahnil bogati vir. Prihranki so sedaj ponehali in da se reši skrajne bede, se je bivši poslanik

in škof Gerlach odločil, da napiše svoje spomine iz dobe, ko je bil poslanik v Vatikanu in bil v najbolj prijateljskih zvezah s papežem Benediktom in Vatikanskim zunanjim uradom. Ta sklep škofa Gerlacha pa je jako neprijetno dirnil Vatikan, ki se mora pač bati senzacionalnih razkritij svojega diplomata, ker je takoj poslal svojega odposlanca v Svico, da se dogovori s Gerlachom, da ne izda svojih memoarov. Italijanski listi, ki poročajo o ti zadevi, konstatirajo, da bi mogli Gerlachovi spomini razjasniti marsikatero temno točko v delu Vatikana za časa vojne, ker so že takrat vsi italijanski časopisi namigavali, da je Vatikan leno in gnezdo špijonaže v korist Avstrije in Nemčije. Ako se Vatikanu ne posreči z bogatimi nagradami pregovoriti Gerlacha, tedaj bodo njegovi spomini gotovo jako senzacionalna razkritja, ki bodo do skrajnosti kompromitirala Vatikan.

Ne pozabite na naročnino!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Pozor vinopivci!

Prosim, zapomnite si samo dve besede:

Kamniški biser

prične se točiti v soboto, dne 19. t. m. v gostilni

„Pri Dravski brvi“

Strma ulica št. 11.

Kdor želi res dobro kapljico piti, naj pride. 225

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 232

Vjekoslav Gjurić primorski begunec.

Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Vdovec

državni uslužbenec, želi radi poznejše ženitve znanje z gospodično ali vdovo brez otrok. Ponudbe pod »Vdovec«, Selnica ob Dravi, poštnoležke. 206 3—3

Mala oznanila.

Išče se stalna kuharica za vse k družini brez otrok. Novak, Maribor, Gosposka ulica 9. 227

Slugo (laboranta) išče lekarna »Pri sv. Anehu«. 214 3-3

Kupi se majhna vila z enim prostim stanovanjem. Naslov pove uprava. 228

Izgubila se je od davčnega urada do Glavnega trga davčna knjižica na ime Erber z davčnim listom Dobaj. Pošten najditelj naj blagovolji oddati isto proti nagradi Koroška cesta 51. 226

Miša s 6 stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, drvarnice, 10 minut od mesta, priprava za vsako obrt, se prodaja. Naslov v upravništvu »Tabora«. 215 2—2

Išče se meblirana soba s prostim vhodom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista. †

En velik štedilnik za vzdati se prodaja. Vprašati v upravi lista. †

Pisalni stroj »Adler«, najnovejšega sistema, zelo priročen, je takoj za oddati. Naslov v upravi.

Mlad

bančni uradnik

ali uradnica, slovenščine in nemščine vešč, se sprejme za Maribor. Z italijanščino ima prednost. Ponudbe na upravo pod »Bančnik«. 215 2—2

Nova

trgovina z jestvinami!

Moka 0 fina K 16'80
Mast Ima K 52'—
Sladkor v kockah K 58 ½
Kava K 56'—
Kava žgana K 70'—
Frank dodatek ½ K 11'—
Riž K 22'—
Bučne olje I K 52'—
Sol fina K 6'50
Milo Zlatorog ½ K 17'—

Jaš & Lesjak, Maribor

Solska ulica št. 2.

Pošilja po pošti na vse kraje! 231

Otvoritev

nove specijalne trgovine z jestvinami

Jaš & Lesjak

Maribor

Solska ulica št. 2